

یک دهه تولیدات علمی روانشناسی ایران در پایگاه Web of Science

محمدحسین بیگلر^۱

نگین چخماچی^۲

چکیده

یکی از مهم‌ترین و کارآمدترین شاخص‌ها و شیوه‌های سنجش پرونده‌های علمی استفاده از مطالعات علم سنجی با بررسی مقالات پژوهشی منتشر شده در نشریات علمی است (۱). تحقیقات بسیاری از جمله پورتیلو سالدو^۱ (۲)؛ والس والنزول، پرز- کارسلس، اوسانا و لونا^۲ (۳)؛ بیگلر و چخماچی (۴) به بررسی علم سنجی موضوعات مختلف پرداخته‌اند. بهره‌گیری از شاخص‌های علم سنجی بر روی تولیدات علمی پژوهشگران جهان به ویژه ایران طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ در حوزه روانشناسی در مجلات تخصصی معتبر، در پایگاه استنادی وب. آو. ساینس نشان می‌دهد: تعداد ۸۲ کشور در انتشار ۲۴۰۱۹ مقاله علمی سهم‌اند که ایالات متحده آمریکا با اختصاص ۴۲ درصد کل تولیدات علمی منتشر شده در مجلات تحت بررسی به عنوان پربرترین کشور شناخته شد، و کشورهای بریتانیا با ۱۰ درصد و آلمان با ۹ درصد به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

کشور ایران با اختصاص ۰/۳۲ درصد (۸۹ مقاله) طی ۱۱ سال در مجلات برتر به خود، پس از کشورهای دانمارک، تایوان و کره جنوبی و پیش از لهستان، ایرلند و اکراین در رتبه بیست و نهم، در بین ۸۲ کشور جهان

قرار می‌گیرد. به طوری که از ۰/۰۰۸ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۰/۱۳ درصد در سال ۲۰۰۴ و ۰/۰۲ درصد در ۲۰۱۰ می‌رسد. با استخراج مراکز متعلق به کشور ایران مشخص شد مقالات توسط ۷۵ مرکز علمی- پژوهشی در مجلات مورد بررسی انتشار یافته است. دانشگاه علوم پزشکی سمنان با اختصاص تعداد ۱۵ مقاله (۸ درصد کل مقالات ایران) پرکارترین مرکز در انتشار مقالات شناخته شد. دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران و موسسه مطالعات علوم شناختی به ترتیب در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار می‌گیرند. به طور کلی ۲۱۸۴۳ محقق در انتشار مقالات مشارکت داشته‌اند. در این میان تعداد ۱۸۹ نویسنده در تدوین تعداد ۸۹ مقاله متعلق به کشور ایران سهم بودند. انتشار مقالات ایرانی در مجلات برتر تخصصی روانشناسی با رشدی آهسته، روندی روبه افزایش از خود نشان داده است. آگاهی بیشتر به اهمیت مسائل بهداشت روان و پژوهش‌های انجام شده در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه نشان‌دهنده آن است که مسائل بهداشت روان از دیدگاه‌های گوناگون بیش از آن‌چه در گذشته گمان می‌رفت اهمیت دارند (۵) و همت و توجه محققان و سیاست‌گذاران مراکز آموزشی و پژوهشی را می‌طلبد تا تحقیقات را به سمت اولویت‌ها و نیازهای واقعی جامعه هدایت کنند.

1. Portillo- Salido EF

2. Valles-Valenzuel, Perez-Carceles, Osuna&Luna

E-mail: nchakhmachi@yahoo.com

✉ مؤلف مسئول: نگین چخماچی - تهران: هفت تیر، کوچه شیمی، پلاک ۶۶

۱. گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۲. دانشجوی کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

✉ تاریخ دریافت: ۹۱/۸/۲۷ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۹۱/۹/۱۹ تاریخ تصویب: ۹۱/۱۱/۲

References

1. Khosravi F. Scientometrics or Scientistmetrics?. Book quarterly 1386 (71): 7-14. (Persian)
2. Portillo- Salido EF. A bibliometric analysis of research in psychopharmacology by psychology departments (1987-2007). The Spanish Journal of Psychology 2010; 13(1): 503-515.
3. Valles-Valenzuela J, Perez-Carceles MD, Osuna D, Luna A. Quantitative Analysis of Spanish University Scientific Output in the Area of Legal and Forensic Medicine: International Exposure. Scientometrics 2009; 78(3): 383-395.
4. Biglu MH, Chakhmachi N. Scientometrics study of bipolar disorder in web of science. Bipolar Disorders 2012; 14(Suppl.1): 52-138.
5. Mohit A. Opportunities and Barriers to Improving Mental Health. Thought and Behavior 2002; 28(4): 25-29 (Persian).

Archive of SID